

Afryka | Sztuka społecznie zaangażowana

Prowadzenie: Małgorzata Baka-Theis
Projekt w ramach stypendium Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Aktywność Obywatelska” 2015

KONTAKT: tel. 695 297 142 | sztukaafryki@gmail.com
www.sztukaafryki.umk.pl | sztuka-afryki.blogspot.com

TEKST OGÓLNY:

Cykl warsztatów i spotkań w ramach projektu AFRYKA | SZTUKA SPOŁECZNIE ZAANGAŻOWANA od września w Toruniu

Projekt AFRYKA | SZTUKA SPOŁECZNIE ZAANGAŻOWANA jest cyklem spotkań i warsztatów mających na celu zapoznanie społeczności lokalnej z współczesnymi zjawiskami w sztuce afrykańskiej, dotyczącymi problemów kolonializmu, dyskryminacji rasowej, konsumpcjonizmu i równości płciowej. Poprzez twórcze działania, warsztaty i prelekcje skierowane do społeczności lokalnej podjęta zostanie próba przełamania stereotypów, które utrwały wyobrażenie o Afryce jako o monolocie kulturowym i źródle sztuki prymitywnej. Integralnym elementem projektu jest portal www.sztukaafryki.umk.pl, będący platformą komunikacji, dokumentacji i baza wiedzy zawierającą informacje biograficzne, bibliografię oraz konspekty zajęć dla młodzieży, który współtworzyć będą także uczestnicy warsztatów oraz wszyscy zainteresowani.

Autorski projekt Małgorzaty Baka-Theis, historyczki sztuki i muzeolożki z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, skierowany jest do młodzieży ponadgimnazjalnej, studentów, osób dorosłych, nauczycieli i seniorów. Realizowany będzie w kilku blokach tematycznych, dostosowanych pod względem formy do różnych grup wiekowych, w okresie od września do grudnia. W ramach projektu przewidziane są także trzy spotkania ze specjalistami w dziedzinie afrykanistyki, które odbywać się będą od września w Galerii Sztuki Wozownia.

Mottem projektu są słowa senegalskiej artystki, krytyczki sztuki i działaczki społecznej N’GoNé Fall: *Jeżeli sztuka nie jest rozumiana wyłącznie jako dekoracja, ale jako środek do rozwiązania poważnych problemów w społeczeństwie – lokalnych, kontynentalnych lub międzynarodowych – sztuka może zmienić wiele.* Współczesna sztuka Afryki stanowi fenomen, polegający na łączeniu bogatej tradycji artystycznej ze zdobyczami Zachodu. Jednocześnie jest ona silnie zaangażowana w problemy społeczne, będące wynikiem kolonialnej przeszłości i problemu globalizacji. Afryka dopiero buduje struktury instytucjonalne, wznosi pierwsze centra sztuki, integruje artystów wokół tworzących się wielofunkcyjnych ośrodków kultury, kształci kuratorów, krytyków i historyków sztuki, którzy pozwolą w przyszłości głębiej spojrzeć na fascynujący świat, nie zawsze zrozumiały dla człowieka Zachodu. Sztuka współczesna w Afryce stanowi forum wyrażania sprzeciwu wobec zjawisk dominującego modelu świata Zachodu.

Projekt Afryka | Sztuka społecznie zaangażowana realizowany jest w ramach stypendium ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Aktywność obywatelska”. Współorganizatorami są Zakład Muzealnictwa Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Galeria Sztuki Wozownia w Toruniu oraz Dom Kultury! Bydgoskie Przedmieście.

Szczegóły na stronie: www.sztukaafryki.umk.pl

Zapisy: sztukaafryki@gmail.com, tel. 695 297 142

© 2015 Afryka | Sztuka społecznie zaangażowana Projekt realizowany w ramach stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Aktywność obywatelska”

WSPÓŁORGANIZATORZY:
Zakład Muzealnictwa UMK Toruniu | Galeria Sztuki Wozownia | Dom Kultury Bydgoskie! |

WARSZTATY dla MŁODZIEŻY PONADGIMNAZJALNEJ

1. Między tradycją a współczesnością sztuki afrykańskiej

W ramach twórczych warsztatów plastycznych, na przykładzie dzieł współczesnych artystów, omówiony zostanie problem miejsca tradycyjnych wierzeń afrykańskich na kulturę współczesną. Na tej podstawie podjęta zostanie dyskusja na temat stereotypowego myślenia o Afryce, rozumianej przez pryzmat twórczości europejskich artystów awangardy z początku XX wieku (Picasso, Braque, Matisse) i kojarzącej się głównie z „prymitywnymi maskami” i rzezbami kultowymi, za sprawą których utrwalił się „mit odkrycia sztuki afrykańskiej”. Omówione zostaną również kwestie takie jak poszukiwanie tożsamości, proces kolonizacji i westernizacji w kontekście historii, polityki i szeroko rozumianej kultury.

Warsztaty te mają na celu rozszerzenie wiedzy i wykształcenie pozytywnych postaw obywatelskich, tolerancji, świadomości ekologicznej wśród młodzieży oraz budowanie komunikacji i świadomości międzykulturowej wobec Inności kulturowej za pośrednictwem działań twórczych i dyskusji.

2. SZTUKA ŚMIECI – materia i forma we współczesnej sztuce afrykańskiej

W ramach tego bloku tematycznego, omówione zostaną problemy tożsamości artystycznej, problem braku zaplecza instytucjonalnego w Afryce i możliwości popularyzacji sztuki. Jednocześnie wskazane zostaną problemy głodu, ubóstwa i związana z tym konieczność poszukiwania innych „dostępnych” środków wyrazu artystycznego, które artyści afrykańscy znaleźli w „śmieciach”, wytwarzanych przez konsumpcyjny świat Zachodu. Warsztaty polegać będą na odtworzeniu i tłumaczeniu wybranych dzieł współczesnych artystów afrykańskich, którzy wykorzystują materiały wtórne do tworzenia instalacji i rzeźb (twórczy recykling).

Tematyka warsztatów ma na celu wyrobienie postaw obywatelskich, utrwalenie świadomości ekologicznej i tolerancji wobec odmienności kulturowej oraz świadomości konieczności niesienia pomocy humanitarnej.

Zajęcia opracowane zostały zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego dla szkół ponadgimnazjalnych.

CZAS TRWANIA: 45 min.

GRUPY: do 30 osób + nauczyciel/opiekun grupy

TERMIN: każdy wtorek w godz. 10:00-11:00 (od 3.09.2015)

MIEJSCE: Galeria Sztuki Wozownia w Toruniu, ul. Rabińska 20 (opcjonalnie: dojazd do szkół)

Warsztaty są bezpłatne

ZAPISY: 695 297 142, sztukaafryki@gmail.com

WARSZTATY dla NAUCZYCIELI

Warsztaty dla **nauczycieli, animatorów kultury i przedstawicieli organizacji pozarządowych** zainteresowanych zdobywaniem narzędzi i umiejętności do działań na rzecz zapobiegania dyskryminacji na tle rasowym, rozbudzania postaw tolerancji i empatii oraz rozwoju świadomości różnorodności międzykulturowej poprzez zapoznanie się ze zjawiskami we współczesnej sztuce afrykańskiej. Mają na celu wypracowanie narzędzi pomagających w przeciwdziałaniu uprzedzeniom rasowym i budowaniu komunikacji międzykulturowej.

Warsztaty łączą kilka obszarów pomagających nie tylko w zrozumieniu odmienności kulturowej czy „inności”, dają także wskazówki, jak za pośrednictwem działań twórczych, nowoczesnych metod i działań projektowych opowiadać młodzieży szkolnej o kulturach Afryki, postrzeganej wciąż jako monolit kulturowy i służącej za przykład „prymitywizmu”. Będą one stanowić pomoc w konstruowaniu programów oraz projektowaniu pracy dydaktycznej i wychowawczej. Uczestnicy warsztatów uzyskają ponadto wsparcie w zakresie poszukiwania materiałów do pracy, w tym także w oparciu o bazę danych stworzoną na potrzeby Projektu (baza bibliograficzna, biograficzna i baza konspektów lekcji).

Punktem wyjścia będą kwestie (nie)TOLERANCJI, RASIZMU, WIELOKULTUROWOŚCI, INNOŚCI, EKOLOGII i RECYKLINGU, KONSUMPCJONIZMU i GLOBALIZACJI, OTWARTOŚCI NA RÓŻNORODNOŚĆ oraz SPOŁECZNEJ ROLI KOBIET. Za przykład posłużą rozmaite zjawiska we współczesnej sztuce afrykańskiej. Omówione zostaną metody aktywizujące, metody projektu, kreatywnych warsztatów, pracy twórczej oraz to w jaki sposób można wykorzystać do zajęć sztukę współczesną i za jej pośrednictwem uwrażliwiać młodzież szkolną na ważne problemy społeczne.

CZAS TRWANIA: 8 h - 4 spotkania, co 2 tygodnie

GRUPY: do 20 osób

TERMINY: od października (od 03.10.2015, godz. 10:00)

MIEJSCE: Wydział Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, ul. Sienkiewicza 30/32

Warsztaty są bezpłatne

ZAPISY: 695 297 142, sztukaafryki@gmail.com, www.sztukaafryki.umk.pl

© 2015 Afryka | Sztuka społecznie zaangażowana Projekt realizowany w ramach stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego "Aktywność obywatelska"

WSPÓŁORGANIZATORZY:

Zakład Muzealnictwa UMK Toruniu | Galeria Sztuki Wozownia | Dom Kultury Bydgoskie! |

WARSZTATY dla SENIORÓW

Bezpłatne warsztaty dla seniorów realizowane będą **w formie** działań twórczych, dyskusji, animacji, wykładu, pracy w grupach, warsztatów „twórczego recyklingu”, pokazów multimedialnych, projekcji audio-wideo.

Warsztaty odbywać się będą w ramach kilku bloków tematycznych obejmujących zagadnienie takie jak: sztuka i polityka, postkolonializm, feminizm, sztuka recyklingu, współczesność wobec tradycji konsumpcjonizm i globalizm. Prezentując wybrane zagadnienia społeczne mające oddźwięk w sztuce współczesnej, podjęta zostanie dyskusja nad jej społeczną rolą, służącą przełamaniu barier i uprzedzeń, poprzez ukazanie kontrastu między sztuką afrykańską a zjawiskami społecznymi w Polsce oraz poszukiwanie uniwersaliów. W ramach warsztatów seniorzy nabędą umiejętności przygotowywania tekstów

1) krytycznych dotyczących sztuki współczesnej, których rezultaty opublikowane zostaną na stronie projektu.

TEMATY I TERMINY: **7 IX** – *Współczesna sztuka Afryki wobec tradycji*; **21 IX** – *Sztuka śmieci – o konsumpcjonizmie widzianym oczami Afryki*; **5 X** – *Postkolonialne hybrydy – o wpływie globalizacji*; **19 X** – *Być artystką w Afryce – o sztuce kobiet*

CZAS TRWANIA: 4 spotkania co dwa tygodnie, ok. 60 minut

GRUPA: do 20 osób

TERMIN: od 7 września (poniedziałek), godz. 18:00

MIEJSCE: Dom Kultury! Bydgoskie Przedmieście, ul. Sienkiewicza 11/2, Toruń

(możliwy dojazd do grup zorganizowanych)

Warsztaty są bezpłatne

ZAPISY: 695 297 142, sztukaafryki@gmail.com, www.sztukaafryki.umk.pl

WARSZTATY dla DOROSŁYCH

Warsztaty przeznaczone dla osób dorosłych, w tym dla studentów i seniorów, będą miały formę działań twórczych, dyskusji, dramy, z wykorzystaniem materiałów multimedialnych. Jednym z aspektów działań warsztatowych będzie wykorzystanie mediów społecznościowych i innych narzędzi cyfrowych w celu rozpowszechniania i popularyzacji wiedzy na temat współczesnej sztuki afrykańskiej przez samych uczestników warsztatów.

Warsztaty stanowiąc będą forum dyskusyjne na temat stanu sztuki współczesnej, zjawisk, jej społecznej roli oraz stereotypów kulturowych i postaw społecznych wobec artystów z innych kręgów kulturowych. Będzie to miejsce integrujące i propagujące budowanie komunikacji międzykulturowej, kształtujące postawy tolerancji, przeciwdziałające uprzedzeniom rasowym. Przez twórcze działanie i zapoznanie uczestników ze współczesnymi trendami i zjawiskami w afrykańskiej sztuce współczesnej, możliwe będzie podjęcie dialogu o relacjach międzykulturowych, przenikaniu się wieloetnicznych społeczeństw i ich recepcji w kulturze Zachodu.

TEMATY I TERMINY: **9.10** – *Afryka: sztuka społecznie zaangażowana*, **16.10** – *Współczesna sztuka Afryki wobec tradycji*, **23.10** – *Globalizm i sztuka, cz. I: Wpływ globalizacji na sztukę Afryki*, **30.10** – *Globalizm i sztuka, cz. II: Recepcja sztuki afrykańskiej w euroamerykańskim kręgu kulturowym*, **6.11** – *Sztuka w świecie podziałów cz. I: Sztuka kobiet*, **13.11** – *Sztuka w świecie podziałów cz. II: Postkolonialne hybrydy*, **23.11** – *Konsumpcyjny Zachód – głodna Afryka: konsumpcjonizm w sztuce*, **4.12** – *Afrykańskie środowisko artystyczne i rynek sztuki*, **11.12** – *W artystycznym poszukiwaniu tożsamości*, **18.12** – *Moi ulubieni artyści i dlaczego jest to miłość absolutna*

CZAS TRWANIA: 60 minut

TERMINY: od 9 października

MIEJSCE: Dom Kultury! Bydgoskie Przedmieście, ul. Sienkiewicza 11/2, Toruń

GRUPY: do 20 osób (obowiązują wcześniejsze zapisy)

Warsztaty są bezpłatne

ZAPISY: 695 297 142, sztukaafryki@gmail.com, www.sztukaafryki.umk.pl

SPOTKANIA z AFRYKĄ w „WOZOWNI”

W ramach projektu AFRYKA | SZTUKA SPOŁĘCZNIE ZAANGAŻOWANA odbywać się będą spotkania mające charakter dyskusji panelowych, prelekcji z pokazami multimedialnymi. W spotkaniach udział wezmą zaproszeni goście – specjaliści z dziedziny afrykanistyki.

MIEJSCE: Galeria Sztuki Wozownia, ul. Rabiańska 20

WSTĘP: wolny

TERMINY SPOTKAŃ:

29.09.2015, 18:00 – *Sztuka społecznie zaangażowana – sztuka w mieście* z udziałem ZAPROSZONEGO GOŚCIA

20.10.2015, 18:00 – *Sztuka w świecie podziałów I – feminizm i artystki afrykańskie* z udziałem **Magdy Kołby** (Instytut Filozofii i Socjologii PAN w Warszawie)

8.12.2015, 18:00 – *Sztuka w świecie podziałów II – Mit tęczowego społeczeństwa* (RPA) z udziałem **dr hab. Anety Pawłowskiej** (Katedra Historii Sztuki Uniwersytetu Łódzkiego)

© 2015 Afryka | Sztuka społecznie zaangażowana Projekt realizowany w ramach stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego "Aktywność obywatelska"

WSPÓŁORGANIZATORZY:

Zakład Muzealnictwa UMK Torunia | Galeria Sztuki Wozownia | Dom Kultury Bydgoskie! |

AUTORKA PROJEKTU I REALIZATORKA WARSZTATÓW

MAŁGOSIA BAKA-THEIS

Muzeolożka i historyczka sztuki. Doktorantka w Zakładzie Muzealnictwa Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w dyscyplinie Nauk o sztuce. Kwestiami sztuki afrykańskiej zajmuje się od około 10 lat prowadząc autorskie konwersatoria o sztuce afrykańskiej (Wydział Sztuk Pięknych UMK w Toruniu, kierunek: Ochrona Dóbr Kultury), a także w ramach seminariów i warsztatów otwartych. Drugim obszarem zainteresowań są social media w promocji kultury. Od 3 lat prowadzi zajęcia z tej tematyki na studiach podyplomowych z zakresu muzealnictwa na UMK w Toruniu. Stale współpracuje z instytucjami kultury. Materiały dotyczące współczesnej sztuki afrykańskiej pozyskała w trakcie wyjazdów do muzeów i galerii w Europie i indywidualnych wypraw do Afryki Zachodniej i Środkowej. Jest autorką kilku publikacji poświęconych sztuce afrykańskiej. Prywatnie autorka [blogu o współczesnej sztuce Afryki](#).

© 2015 Afryka | Sztuka społecznie zaangażowana Projekt realizowany w ramach stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego "Aktywność obywatelska"

WSPÓŁORGANIZATORZY:
Zakład Muzealnictwa UMK Toruniu | Galeria Sztuki Wozownia | Dom Kultury Bydgoskie! |